

BUTLLETI

DE LA

LLIGA CATALANISTA DE GIRONA

Any I.

Dimecres 6 d' Novembre de 1901

N.º 6

Sortirà quan convinga.—No s' retornan els originals.—Se reparteix de franch.—S' admeten donatius voluntaris per la publicació.—Anuncis á preus convencionals.—Tots els socis tenen dret á la col·laboració.

SECCIÓ OFICIAL

Totas las personas que tinguin simpatías ó afinitats ab els ideals de la novella entitat que s' ha constituït ab el nom de «Lliga Catalanista», y encare no s' hagin inscrit y desitgin ferho, poden verificarho en el local del «Centre electoral de la Lliga», Plassa de S. Agustí, 13, baixos, ó en el domicili de cada un dels firmants del Manifest-Convocatoria «Als Gironins».

La Junta Directiva en cansonancia ab las facultats que li foren concedidas en Junta General, ha resolt fer publica la candidatura que s' ha confeccionat d' acort ab els representants de las societats econòmicas y políticas afins, com pertocava ferse tractantse d' una candidatura administrativa y en armonia ab el programa de la LLIGA, habentse formulat en avant-votació la que en altre lloch se indica.

Aquesta Junta, prega á totas las entitats, associacions, y periòdichs catalanistas, que per omissió, per extravió ó per altre causa no hagin rebut la invitació que oportunament s' ha remés, se donguin per convidadas al meeting catalanista-electoral que s' celebrarà demà.

LA DIRECTIVA.

IA LA LLUYTA!

Ja hi hem arribat. Tenim ja presentats al públich els candidats que la LLIGA CATALANISTA proposa per tots els districtes d' aquesta ciutat. Tenim interventors designats y oficialment regoneguts y nomenats en totas set seccions. No més falta treballar, votar y triomfar.

Pocas vegadas s' havia presentat una lluyta electoral tan empenyada; pocas vegadas s' havia format una línia de batalla tan extensa.

A jutjar per lo que ensenya la experiencia, may las oposicions han embestit ab tanta forsa, may s' havian pogut tenir tantas esperansas de falaguer éxit. Es antich aforisme, que la unió fa la forsa; y

aquesta vegada, es de esperar que la forsa ha de resultar de la unió que, presuposa la creació d' una lliga.

Y aquesta esperansa creix y s' ageganta si s' reflexiona que la lliga porta 'l nom de CATALANISTA, que significa la única, vera y llegítima aspiració de tots els homes ben nascuts y dignes, quin cor batega fortment ab l' amor de la Patria.

Aquí no s' trevalla per cap ideal mesquí y particularista; aquí no s' busca l' apoteosis de cap personalitat particular per gran y respectable que sia; aquí no s' lluyta per satisfer cap odi ni miserable rancunia. Aquí, no s' tracta més, que del bé moral y material del poble catalá, que es la síntesis del benestar dels ciutadans y de la gloria y exaltació de la nostra terra. Convensuts de que la dignitat y rectitut de las corporacions municipals, son la base y fonament de la regeneració que la necessitat ens imposa, volém treballar resoltament en la reconstrucció del edifici que ab el temps ha d' esser el palau y ensemps el baluart d' una complerta autonomia política y administrativa, única que pot salvarnos del enderroch que 'ns amenassa.

Y en aquesta obra de salut y salvació, hem de treballarhi tots en aquest moment solemne, amparantnos de la ley, y prenent part en la honrosa feyna, portant cada hù la pedreta del nostre vot per la construcció de la fortalesa que 'ns ha de servir de refugi.

Hem de lluytar com un sol home, tots ab el mateix dalit, tots ab una mateixa mira, tots en la mateixa forma.

Enfront d' una organisació tan extensa y d' una empenta tant poderosa, la migrada host dels cacichs concebeix sería temensa y cerca á las palpentas una defensa que afortunadament no trova.

Si embestim de front y tots á la una, la màquina desballestada del caciquisme ha de caure desfeta y esmicolada; perquè la única garantia que te d' existencia es l' abatiment y la indolencia dels que poden desferla é inutilisarla.

¡A la lluyta, donchs, ciutadans de Girona! ¡Animarse, reunir-se y votar ab unanimitat complerta!

Si ho fem aixís, el caciquisme no pot pas resistir la empenta, ha de caure per forsa.

Els seus estaferms treballan solzament per pur

servilisme ó per una miserable paga; però sense cap ideal enlayrat, sense cap aspiració noble y generosa, y allí hont no hi há ideal, no hi há formal resistencia. La gran majoría dels que trevallen per els cacichs, de bon grat lluytarian contra d' ells si tinguessin independència per ferho.

Y un exércit de gent pagada, se desfá fácilmente ab la embestida dels que lluytan units per un vincle tan dols y tan gran com es l' amor de la Patria.

El nostre lema de campanya ha d' esser: ¡Guerra als que sols buscan son negoci ajudant als enemics de Catalunya!

El Meeting de demá

L' organisat per aquesta LLIGA, promet revestir de honors d' una solempnitat patriótica. Ab el concurs de eminents oradors y distingits patricis, bregats uns de molt temps en las ideas reivindicadoras de Patria, entusiastas defensors altres, de l' autonomia que reclaman, en el Parlament y en la Premsa, fills tots idólatras de nostra mare Catalunya, per forsa, ha de tenir capdal importancia en el despertament de la opinió de la nostra ciutat, que diguis lo que 's vulga, se sent cada dia més catalana.

Fa quatre anys, en lo mateix Teatre ahon se celebrará l' acte, feya sentir el Catalanisme congregat en Assamblea, sa veu de protesta contra las disposicions draconianas d' un representant del centralisme presas contra estimats companys en la premsa. Al cap de poch temps, se 'n celebrava un altre, en el Odeón, en el que's feren sentir esforsats campeons de la causa nacionalista, y en el qual el públich demostrá ab quin gust eran escoltats 'ls principis del nostre programa.

El d' are, el que patrocinat, pels que hem vingut á la lluyta en defensa de las mateixas ideas, el qu' ha organisat nostra LLIGA ab l' esperit qu' informa tots sos actes, será igualment una exposició de la doctrina catalanista, una embestida també contra el centralisme y al mateix temps protesta contra 'l caciquisme que 'ns volta. Més encare, recordará á tots els ciutadans el cumpliment de sos debers politichs, ja en las eleccions ja en la vida social tota, contra las oligarquías dominants.

Aneuhí, tots, dónchs gironins, á sadollarvos de la bona doctrina, á escoltar els accents de la veu de la Pátria. Si aneu, no duptem que trovarán ressó en vos tres cors.

RAMELLET DE FLORS

Fet ab retalls de la premsa periódica que ha dedicat al Governador civil de Girona y de que n' hi fém modest present.

(Continuació)

Del mateix periódich del dia 13:

«El Poncio de Girona considera subversiva la palabra «autonomía» y con tal motivo ha negado la aprobación de los estatutos de la «Lliga catalanista» de aquella ciudad.

Nada, que en todas partes cuecen Socías».

De *Las Noticias* del 12 Octubre:

«Ayer comentóse en grande en los círculos catalanistas la *hombrada* del Poncio que rige los destinos de

Girona y su provincia, desconociendo en absoluto lo que trae entre manos.

Al serle presentados para su debida aprobación los estatutos por los que ha de regirse la «Lliga catalanista», recién constituida en aquella ciudad, el gobernador se negó á aprobarlos y registrarlos, por considerar que la palabra «autonomía», consignada en el artículo 2.º de los estatutos, no era conveniente.

En vista de la negativa, los comisionados que los presentaron, requirieron á un notario para que levantara acta de la negativa de la autoridad civil, haciendo constar su representante que se negaba á admitir dichos documentos á registro, por considerar lo consignado en el artículo 2.º de los estatutos presentados, como un principio atentatorio á la integridad nacional.

Dicho artículo está concebido en los siguientes términos:

«La Lliga Catalanista de Girona» tendrá por objeto trabajar por todos los medios legales para la consecución de la autonomía de Cataluña, de acuerdo con las llamadas Bases de Manresa, mientras continúen éstas formando el programa oficial del catalanismo.

Sin comentarios».

De *El Programa* de S. Feliu de Guixols del 20 Octubre:

«El Poncio que el gobierno central nos facturó á gran velocidad para que hiciera las delicias de los «provincianos» gerundenses, ha llevado á los tribunales á los firmantes de un reglamento.

¿Y por que?, dirán ustedes.

Pues por el horrendo delito de abogar por la autonomía de Cataluña.

¿Y que pupila se traen esos gobernadores!

El de Tarragona apaleó barbaramente hace poco á un mozo de la estación del ferrocarril de Tortosa.

El célebre Socías, de Barcelona, encarcela á inofensivos catalanistas.

¿Quien dijo que Roure no estaba «á la altura»?

Y con creces».

De nuestros volguts companys de causa següents.

De *Sanch Nova* d' Olot del 13 passat.

«Gracias á Deu á la nostre provincia ens hi ha arribat un apóstol de la causa com á la de Lleyda. Molt esperavam de nostre digníssim Gobernador, pro ja may pensavam que fos capás de despertar l' immortal ciutat com ho ha lograt ab la seva oposició á aprobar els estatuts de la Lliga Catalanista de Girona. Avant senyor Zaidín, no s' espanti; que sinó aquets *utópichs* li guanyarian les eleccions.»

De *La Renaixensa* del dia 16.

«Vejis lo que ha passat ab lo Gobernador de Girona, que pel cap més baix tira per ministre, y no es encare mort que no 'l veyém suplent de sereno

No cal que hi fem comentaris, porque prou 'ls fa 'l que ha enviat l' escrit al *Diario de Girona*, que 'l copia fent constar que se li ha rogado la inserció. A nosaltres, sense que 'ns ho «rueguin» nos fa pesa y 'l publiquem més contents que una noya ab una nina.

Te rahó 'l que ha redactat l' escrit: quan cou cura, y quan pica es que madura.»

La Veu de Catalunya del dia 20 passat, edició matí, reproduheix el solt del *Diari de Girona* del dia 19, féntsel seu.

(Continuará)

MOVIMENT ELECTORAL

La «Secció electoral» de la LLIGA CATALANISTA DE GIRONA fa á saber y participa á tots els ciutadans majors de 25 anys que desitjin enterarse de si tenen dret á votar, del lloch ahont el pertoca emetre son vot, y demés datos, noticias y detalls referents al exercici del dret electoral, que poden passar tots els dias feyners de 6 á 8 de la tarde y els festius de 10 á 12 del mati en el «Centre electoral» de dita «Lliga», Plassa de la Independencia (Sant Agustí) n.º 13, baixos, (antich taller dels esculptors Gomez), y alli se 'ls enterará de tot quant els convinga, relacionat ab las vinetas eleccions municipals.

CANDIDATURA ADMINISTRATIVA

Districte 1.º (Seccions 1.ª, 2.ª y 3.ª)

D. Francisco Monsalvatje y Fossas

propietari y banquer

D. Joan Planas y Escubós

enginyer industrial y comerciant

D. Jaume Garriga y Tolosá

magatzemista y propietari

Districte 2.º (Secció 4.ª)

D. Joaquim Franquesa y Barceló

advocat y propietari

D. Prudenci Xifra y Antiga

comerciant y propietari

Districte 3.º (Seccions 5.ª y 6.ª)

D. Narcís Sambola y de Brugués

hisendat

D. Ignasi Prim y de Balle

advocat y propietari

D. Felip Vilaró y Pou

fuster y propietari

Districte 4.º (Secció 7.ª)

D. Joseph Portas y Paler

propietari y comerciant

D. Joan Tapiola y Alvarez

comerciant y exportador

Un candidat pel Districte 4.º

Ja s'ha fet pública una candidatura, independent segons diuhen, per aquest districte. Es la del industrial D. Joseph Balmas y Mach. Se diu que 'ls cacichs, trevallarán en contra d'ella. Ja ho veurém.

Candidats d' «altura»

Els sàtelits dels mangonejadors de la cosa pública, escarrasats com van per trobar gent que 's presti á deixarse presentar, n'han tret del cau á veritables personas de representació.

S'assegura que s'habian indicat pera formar la candidatura ministerial y alguns com independents pero apoyats pels cacichs, als Srs. *Rata, Nari, l' Angel, Lero,*..... y altres, afegintse que á darrera hora tractavan donar d'alta al simpátich *Pepet*.....

Malgrat, aixó, sembla, que alguns d'ells han declinat semblant honor y han *renunciado generosamente á la mano* etc.

Reunió frustrada de la Junta Municipal del Cens

En la sala destinada al efecte, y en la *agradable* companyia dels *gegants y nanos*, de D. Amadeo de Saboya, Felip V. y altres per l'estil, que penjavan de la paret se trovaren congregats, nostres amichs Srs. Torroella, (apoderat de deu ex-concejals), Fabrellas (en nom propi) y Viñas (també en representació), els quins hi havian acudit á la hora fixada per la ley, per fer us del dret de proclamació de candidats als efectes de la designació d'interventors pera totas las Mesas electorals.

Després de transcorreguda més d'una hora, estranyant no haber vingut ni l'Alcalde ni 'ls demés convocats, y no haber comparegut per constituir la Junta, més que nostre amich l'ex-alcalde D. Joaquim d'Espona y de Nuix, se retiraren dits Srs., no sens que avans s'haguessin cridat dos testimonis pera aixecar acta notarial, que fou autorisada desseguida.

Las sollicituts y 'ls títols de capacitat de dits Srs. foren presentats n'obstant en el domicili del Sr. Secretari municipal.

Junta del Cens - Nomenament d'interventors

Personats el dilluns á las 2 de la tarde nostres representats ja dits Srs. Viñas, Torroella y Fabrellas, després d'un altre intent, ó d'una *especie* de junta prèvia y d'alguna discussió se constituí definitivament la Junta municipal, ab l'assistencia del Sr. Alcalde, concejals Pallí, Carreras, Garriga y Mundet, Estech, Boxa, Garriga y Tolosa, y del ex-Alcalde D. Joaquim d'Espona.

Els cacichs, dihemne ministerials, ú *oficials*, que havian corregut tot el mati buscant cédulas d'exconcejals, sense dirlos perque havian de servir, al últim ne trovaren alguns que 's prestaren á fer de comparsas, y ab ells nombraren apoderats als ilustres (?) periodistas Srs. Garcia y Bonfill.

Demostrada la capacitat dels proposants y declarats candidats els que ho sollicitaren, després de rebutjada alguna (d'un ex-alcalde que no venia en forma) se procedí al nomenament.

A instancias dels nostres representants, s'acordá, ja que no hi havia legalment més que una oposició, que's partissin els llochs de cada mesa lo que fou acceptat. Per la LLIGA foren nombrats vuyt per cada mesa total 56 interventors, la meytat en concepte de suplents. Els ministerials els hi nombraren 28 interventors.

Resulta, donchs, que per part de la LLIGA hi haurá intervenció en tota las seccions. Y que no es veritat lo que deya el *Correo* del dimars de que las llistas d'interventors de la LLIGA tinguessen la falta de número d'orde dels electors designats pera las intervencions, per la sensilla raho de que no va haberhi llistas per una part ni per altra, puig que 'ls noms se designaren de viva veu, prenentlos el Secretari y apuntantlos en l'acta corresponent.

La fusió republicana, com que tenia determinat trevallar ah els cacichs, no va presentar candidats ni va demanar interventors.

Els unitaris

S'ha esbullat la troca dels que volian arreglar lo *marro* ab el concurs dels republicans unitaris.

Aquets compreguent que 'ls feyan servir de pantalla, han acordat després de várias reunions, en las que 'ls republicans de *cartró* feyan la part dels cacichs, anar sols á la lluyta electoral.

FIRAS Y FESTAS

En pocas paráulas está fet el resum de las festas de San Narcís durant els quatre primers días; pluja, pluja y pluja. Sense aixó creyem que pocas vegadas s'haurian vist tant concorregudas las firas de Girona.

Dos dels principals festeigs; el concurs de sardanistas y el de bestiar, varen tinguer de suprimirse; tot perquè pogues celebrarse, despres de dos suspensions una cosa que varen calificar de *corrida de novillos* y va esser un espectacle repugnant d'un *españolismo muy puro*.

El ball del Teatre Principal, mes concorregut de loque podia esperarse ab el mal temps que feya aquella nit.

Els fochs artificials no 'ls varen pogué veurer mes que 'ls que varen tenir la vocació de deixarse trepitja y masegar á la plassa del Hospital ahont la comissió va tenir la *humorada* de fer disparar el *Castell*. L'any que ve esperem que 's farán els fochs á la plassa de 'n Vern.

El número que mes ha resultat es sens dupte la retreta. Alguns dels carros que hi figuraban era de molt bon gust siguent digne d'especial menció el de la comissió de firas y festas que portaba un grandios fanal de molt bon gust artístich y l'anunciador de l'establiment de donya Raymunda Creuhet.

En la festa del últim dia que sempre s'havia dit *cívico-religiosa*, y aquest any *cívico-militar*, va esser digne de notar la presencia dels somatents de la provincia portanse dos históricas banderas del siti de Girona, una d'ellas pel conegut propietari D. Narcís de Pol, á la que acompanyaban quatre distingits joves lluhint la simpática barretina.

Molts dels individus de somatent, portavan també la gorra catalana, distingintse especialment per aixó els del partit de Santa Coloma que duyan també una bonica bandera catalana ab la Mare de Deu de Montserrat.

Els espectacles han sigut forsa concorreguts y las *timbas* igualment.

Hem sentit parlar del projecte de dividir las *firas* celebrantlas en épocas distintas. El projecte ens sembla desacertat y creyem es digne de que s'hi fici l'atenció.

CLATELLADAS

No sabíam que á las *farmacias* tinguessin licors y xampany. Asseguran que es aixís.

A la *cuenta* ne tenen, y sobretot pels periodistas. Al capdevall es..... una subvenció com una altre. Quan no 's pot otorgar una plassa de *chico de la prensa* pel *Heraldo de Madrid*, (pongo por caso) vá bé fer refrescar als detritus de las redaccions. Lo que no 's paga ab diners se paga ab dinadas..... ó ab xampany.

Va tant bé escriure un article furibundo contra 'ls reaccionaris y loyolas, al costat d'una ampolla de escumós.

Nada, que están en carácter: «Aún hay patria Vagamundo!»

L'imprevisió y 'l desacert dels *directors* de la *Literaria*, va conduhint á dita Societat á las rocas.

Unintshi la tirria dels castilas y dels encastellanats d'aquesta terra, que odian totas las manifestacions de

vida de la nostra cultura, han lograt convertir els Certámens en un espectacle grotesch. En una funció de circo.

Ho sentim pels prestigis que 'n altre temps havia disfrutat.

Ja que no 's pot conservar la tradició instaurada pel malograt Girbal, s'haurá de fer *foch nou*. Desterrant totas las rutinas hagudas y per haver.

El Autonomista (de boquilla) s'ha tret la máscara.

Després de demostrar la *bilis* que té, perquè 'ls federals, creuhen més en nosaltres que á n'ell, se despenja parlant de catalanistas d'*abolengo*. Com si tots els que s'han acoblat sota 'l núcleu que desde sa naixensa ha fet bambolear als cacichs y als seus *criats*, no haguessin acceptat un sol programa.

Es el despit de sempre, el dels mancats d'ideals y el dels vividors que xuclan del vell régim disfressats d'avensats, y *fent* d'autonomista.

Massa que ho sab ell, que no es res, ni ha sigut may res; ni ha fet res profitós per causa noble. Ni representa, ni ha representat may l'honrat partit federalista. S'ha contentat sempre de viure de las almoynas... ó de 'ls rosegons dels que 's diuhen *personatges*; dels explotadors del poble.

Pobre servent del caciquisme! Es la impotencia dels estérils y dels parásits.

Vaji, vaji, cap al *Colmado*, ó al *Gurugú*, que alli te 'l seu terror abonat.

CRÓNICA LOCAL

Durant els dias de firas, s'ha posat á la venda la oooooo historia de S. Narcís, composta por D. Joaquin Fabrellas. Sentim, que, tal obra per aspiració dels editors, s'haji estampat en llengua castellana, sabent com sabíam que son autor ho feu en la que aquí parlan tals els fills de Catalunya.

—Nostres consocis y amichs D. Joaquin Veray y D. Juan Viñas, s'han donat d'alta en el exercisi de l'abogacia. Agrahim l'oferiment que 'ns han fet de son despaitx.

MOVIMENT CATALANISTA

El dissapte passat, en la Lliga de Catalunya, va celebrarse una vetllada necrológica dedicada á honrar la memoria de son primer president, l'inolvidable patrici don Pau Sans y Guitart.

La sessió fou molt solemne é important llegintse ademés de una ben escrita necrologia diversos treballs en prosa y en vers.

—El dissapte passat, en la Associació democrática catalanista «Lo Somatent» varen reunirse gran número d'estudiants dels últims cursos, convocats pera tractar del projecte de fundació d'ensenyansa pera 'l foment de la cultura intelectual entre la classe obrera.

—La societat artístich-dramática «Aplech Catalanista» actúa aquest any, com l'any passat, en el teatre de Novetats, y segons tenim entés, á més de triat repertori pera sas funcions, en que s'hi representarán las millors obras de nostre Teatre nacional, prepara pera sos abonats diferents obsequis, que sens dupte cridarán la atenció de sos afavoridors. Ab tot y aixó, las condicions d'abono serán las mateixas del any passat.